

Reintje De Vos

Hendrik <Van Alkmaar>

Haarlem, 1826

Verhoor van Reintje. Hij tracht zich te redden door het vertellen der sprookjes van den ring, de kam, en den spiegel.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62132)

*Verhoor van REINTJE. Hij redt zich door het
vertellen der sprookjes van den ring,
de kam, en den spiegel.*

De Koning sprak: „Hoor REINAART, hoe kwam het, dat gij en BELLIJN besloten, om den vromen LAMPE van het leven te berooven, en dat gij aan mij zijn hoofd liet aanbieden, in plaats van eenen brief? want toen wij de zak opdeden vonden wij er niet dan LAMPE's kop, mij tot hoon. BELLIJN heeft zijn loon weg, en ik heb het u reeds gezegd, dat over u een gelijk regt zal gaan.”

REINAART dacht! „o Wee; ware ik maar dood!” Hij zeide: „Hoor mij eerst Heer Koning! blijkt het, dat ik schuld heb, laat mij dan dooden, ik zal geduld moeten hebben. Ik kom nimmer uit het verdriet, waarin ik mij bevind. De verrader BELLIJN heeft eenen schat onder zich geflagen, zoo groot, dat de wedergade niet in de wereld is. De kleinooden, welke ik hem ter hand stelde, toen hij met LAMPE mij verliet, die hebben aan dezen den dood veroorzaakt. BELLIJN, die eerlooze boef, heeft die kleinooden bij zich gehouden. O! mogt ik ze kunnen opsporen, maar ik vrees, dit zal niet baten.

Wente Bellyn , de kwade ketyv ,
 Hävt de kleinöde underslagen.
 Og , mogte men dé wedder upfragen !
 Men ik frugte , dår werd nigt av wêrden !

De apinne sprak : fint de kleinöde boven êrden ,
 Wi willen se upfragen by frunde rade ,
 Al wille wi bede fro unde spade
 Dârna fragen mank laien unde papen.
 Sägget uns , wo weren de gefhaphen ?

Reinke sprak : se sint so gûd ,
 Ik frugte , wi fragen se nummer út.
 De se hävt gekregen , de forlät der nigt.
 So wan myn wÿv dit to weten krigt ,
 Nummer kome ik in öre gnade :
 Wente dit was nigt mid öreme rade ,
 Dat ik desse klenode dessen twên
 So regte willigen dede hen.

Hyr bin ik belogen unde besägd ;
 Wowol ik mot liden dit grote unregt.
 Wêrde ik lös desser groten unfhuld ,
 So late ik mi dog nene duld ,
 Ik wêrde reifen dorg alle lând ,
 Unde fragen , este jemande igt fy bekand
 Fan dessen klenoden dûrbâr utermaten ,
 Sholde ik myn lyv dår ök umme laten.

Reinke sprak : O koning , here !
 Ik bidde juwe eddeligheid fere ,
 Dat ji mi gunnen to desser stunden ,
 Dat ik moge spräken för minen frunden
 Fan der eddeligheid mannigerhande
 Der dûrbaren klenode , de ik ju fände ,
 Wowol se ju nigt fyn geworden.

De

De Apin zeide: „Zijn de kleinooden nog in de wereld, dan zullen wij ze wel oploopen. Elk onzer wil vroeg en laat bij priesteren en leeken daarnaar vragen; meld het ons, hoe waren zij?”

REINTJE zeide: „Zij waren zoo kostelijk, dat ik vreezen moet, ze ooit te kunnen uitvragen. Die ze bekomen heeft, zal ze niet afstaan. En wanneer mijne vrouw dit verneemt, nooit kom ik weder in hare gunst, want het was buiten haar weten, dat ik twee van die kleinooden heb willen weggeven. En hier word ik nu belogen en beschuldigd, hoewel te onregt.

Word ik van dezeu rampspoed ontslagen, dan zal ik geene moeite sparen. Ik zal door alle landen reizen en overal vragen: of iemand ook iets weet van deze overdierbare kleinooden, al zoude ik er ook mijn leven bij inschieten.”

REINTJE zeide verder: „Heer Koning! Ik bid u, om aan mij thans te vergunnen, dat ik hier voor mijne vrienden spreken mag van de veelvuldige kostelijkheid der voortreffelijke kleinooden, welke ik aan u toezond, hoezeer ze aan u niet zijn ter hand gekomen.” De koning antwoordde: „Ja! doe het met korte woorden.”

De koning sprak: fägge hen mid korten wörden!

Reinke sprak: ik hævve forloren
Gelukke unde ere, dat moge ji horen.

Dat êrste klenode was ein ring,

Dën Bellyn de rambok entfing,

Dën he deme koninge fholde bringen.

Fan feldfene wunderliken dingen

Was de ring tohope gefat,

De wêrdig weren eines forsten fhat.

Fan finem golde was de ring,

Unde binnen, dat tegen den finger ging,

Dâr stunden bôkstaven geambelêred,

De weren mid lasûr behände vifered.

De fhrift was Hebrêishe sprake,

Unde weren dre namen dorg funderlike sake.

In dessen landen was nèn so frod,

De desse fhrift grundlik forstôd,

Men allene mäster Abryon fan Trere.

Dit is ein Jode fan sodaneme manere:

He forstait alle tungen unde sprake dorg

Fan Poitrow an wente to Luneborg.

De dôged aller krüdere unde stene

Kennet desse Jode alle int gemene.

Ik lêt öme sên den fulven ring.

He sprak: hyrinne is ein kostelik ding.

Desse dre namen hyr ingewragt

Hävt Seth üt deme Paradise gebragt;

Wente he dosulvest dé mid fik brogte,

Do he den oli der barmhârtigheid fogte.

He sprak: de desse by fik draget,

De blivt alletyd ungeplaged

Fan donre, fan bliksem, fan alleme kwaden;

O'k

REINTJE sprak: „ Ik heb mijn geluk en mijne eer verloren, zoo als gij zult vernemen. Het eerste kleinood was een *ring*, welken ik aan BELLIJN gegeven heb, opdat hij dezelve aan den Koning zou brengen. De ring was zamengefeld, uit zeldzame en wonderlijke deelen, welke de fchat van eenen Vorst waardig waren.

De eigenlijke ring was van fijn goud en aan de binnenzijde, welke den vinger raakte, stonden eenige letters, kunstiglijk in lazur geëmailleerd. De taal was Hebreeuwsch, en er stonden drie namen op van verwonderlijke zaken. Niemand was er in deze landen zoo wijs, dat hij deze taal verstond, alleen Meester ABRVON VAN TRIER. Deze is een Jood van groote bekwaamheid. Hij verstaat alle talen van *Poitrou* tot *Lunenburg*. Die Jood kende ook alle krachten van steenen en kruiden. Ik liet hem den ring zien. Hij zeide dat hierin kostelijke zaken besloten waren: de drie namen hierin bewerkt, had SETH uit het Paradijs gebragt, toen hij aldaar naar den olie van barmhartigheid gezocht had. Hij zeide, dat die ze bij zich droeg, ten allen tijde bevrijd bleef van donder, van bliksem, en allerlei rampen, ook voor tooverij; en de meester zeide, dat hij gelezen had, hoe hij, die den ring droeg, ook niet bevrozen konde, bij de allerfelste koude; hij zoude oud worden en lang leven. Ook was er een steen ingezet, welke niet beter konde zijn; het was een karbonkel, licht en helder; bij nacht konde men er door zien, wat

O'k kan nene töverye öme fhaden.
 De mäster sprak, he hadde't geläfen,
 De den ring droge, konde nigt forfresen,
 Al were it ök int hardeste köld;
 He levet ök lange, unde werd öld.
 Ein stên, de en konde nigt bäter syn,
 De stund buten an deme fingerlyn,
 Ein karbunkel ligt unde klär:
 Des nagtes sag men dat openbär
 Al, dat men ök jümmer wolde sên.
 Nog hadde mër döged defulve stên.
 Alle krankheid makede he gefund;
 Wan men dên anrörde, ja tor sulven stund,
 So wârd wäggenomen alle de nôd,
 So fêrne it nigt en was de dôd.
 De stên hadde ök de magt forware,
 Dat sprak de mäster openbare,
 So we dên droge in finer hand,
 De kweme wol dorg alle land;
 Water efte für' konde öm nigt fhaden;
 Nigt worde he gefangen, efte forraden;
 Nêen fyend finen willen over öm kreges;
 So wan he den stên nogteren ansege,
 He fholde se forwinnen overal,
 Weren ök der hunderd in deme tal.
 Forgivt unde ander böse venyn,
 Darfan fholde he ök forwarded syn.
 Were jemand, de öm ök nigt mogte liden,
 De kreges öme lëv in korten tiden.
 Nigt kan ik dat alle spräken üt,
 Wo kostel de stên was unde wo gûd.
 Ik nam öm üt mines faders fhat,

Un-

men wilde. Alle ziekten werden er door genezen; alle kwalen hielden op, zoodra men denzelfven aanroerde, indien men maar niet dood ware.

De meester zeide verder, dat de steen nog de eigenschap had, dat elk die hem aan de hand droeg, veilig door alle landen konde reizen. Water noch vuur zouden hem schade doen; hij werd noch gevangen noch verraden; geen vijand zou iets op hem vermogen, en wanneer hij den steen nuchteren had aangezien, dan zoude hij alle zijne vijanden overwinnen, al waren er ook honderd; voor het venijn was hij beveiligd, en was er iemand, die hem niet lijden mogt, die kreeg hem lief, binnen weinige dagen. Ik kan het niet uitspreken, hoe kostelijk en hoe goed de steen ware; ik nam hem uit den schat van mijnen vader, en zond hem aan den Koning, omdat ik mij zulk eenen duren vingerling niet waardig kende. Hij is de edelste, dien ik ken; onze geheele welvaart is in zijne handen, en hij is onze eer en geluk, en ik deed het alles met het oogmerk, opdat hij voor alle nooden en den dood bewaard zoude blijven."

Unde fande òm deme koninge, umme dat
 Dat ik mi nigt dugte wèrdig to fyn
 To hævven fodanen kostliken fingerlyn;
 Unde hadde'n deme koninge darummo gefând,
 He is de eddelste, dèn men kent,
 Wentē al unse wolfârd an òme stait;
 He is al unse ere unde saligheid,
 Up dat fyn lyv fòr den død
 Bewared worde unde fòr alle nòd.
 Ik fande òk by Belline, deme ram,
 Der koninginnen einen kam,
 Unde einen spegele, des nigt fyn gelyk
 Mag wâfen up alle deme êrdryk.
 Dessen spegel unde dessen kam
 Ik òk út mines faders s'hatte nam,
 Wo faken hævve ik unde myn wyv
 Hyrumme gehad groten kyv,
 Wentē se nèn gûd up desser êrde
 Men allene desse kleinòde fan mi begêrde;
 Nu sint se gekomen fan der hand.
 Desse twe klenode hadde ik gefând
 Miner frouwen der koninginnen.
 Dit dede ik mid wolbedagten sinnen,
 Wentē se hävt mi faken gûd gedân
 Boven alle ju toforen an,
 Se sprikt for mi faken ein wòrd,
 Se is eddel, fan hoger gebòrd,
 Tügtig, ful dögede, fan eddelem stam:
 Se were wol wèrdig des spegels un kam,
 Nu is dème leider so nigt gefhèn,
 Dat se de mogte krigen to sèn.
 De kam was fan cineme pantêr,

Dat

Ik zond ook door BELLIJN eene *kam* en eenen *spiegel*, aan de Koningin, wier gelijken niet op de aarde gezien worden. Ik nam dezen spiegel en kam insgelijks uit den schat van mijnen vader. Hoe dikwijls heb ik met mijne vrouw hierover woorden gehad. Zij verlangde geen wereldsch goed, wanneer zij deze kleinooden mogt bezitten en nu zijn ze verloren.

Ik zond deze kleinooden aan Mevrouw de Koningin, uit erkentenis van het goede, hetwelk zij veelmalen aan mij bewezen heeft, door ten mijnen behoefte te spreken. Zij is edel en hooggeboren, zedig en deugdzaam, en derhalve is zij alleen waardig de kam en den spiegel te bezitten, en nu zal zij, helaas! geene van beiden zien,

De *kam* is uit het been van eenen Panter-ver-

Dat is tomalen ein eddel dêr ;
 Des fulvesten dêres woinge is
 Twifhen India unde dem paradys.
 It hävt färve fan aller maneren ,
 Sÿn röke is föte unde guderteren ,
 Also dat de dere int gemene
 Deme röke nafolgen grôt unde klene ,
 Ja alderwägen wôr dat gait ,
 Wente ön fundheid fan deme röke entfait ,
 Dat bekennen unde fölen se int gemên.
 Fan desses deres knoken unde bën
 Was de kam gemaked mid flyt ,
 Klâr alfe fulyer , rein unde wit ,
 Wolrukende boven alle finamomen :
 Wente des deres roke plägt to komen
 In sine knoken , wan dat starvet ;
 Nummêr des deres knoke fordarvet ,
 Fast unde wolrukende he alletyd blivt ,
 Unde jaget wäg alle venyn unde forgivt.
 Up desseme kamme stunden gegraven
 Etlîke bilde høg forhaven ,
 De weren alle kostliken gezired ,
 Unde mid deme finesten golde dorgwired ,
 Rôd sinober unde blau lasûr ;
 Unde was de historie unde dat äventûr ,
 Wo Paris fan Troje eins lag
 By eineme borne , unde dâr sag
 Dre avgodinnen genomed alfus ,
 Pallas , Juno , unde Venus.
 Se hadden einen appel int gemên ,
 Unde islik wolde dên hävven allên.
 Lange wile se hyrumme keyen ,

vaardigd, een edel dier, welks woning is tus-
schen *Indie* en het *Paradijs*. Het been vertoont
allerlei kleuren; de reuk is zoet en liefelijk, zoo
dat de dieren groot en klein daarop afkomen,
ook omdat die reuk bevorderlijk is aan de ge-
zondheid, zoo als velen weten en erkennen.

Uit het been van zulk een dier was de kam
geheel vervaardigd, klaar als zilver, zuiver en
wit, welriekende boven de beste kaneel, want
als het dier sterft, dan gaat de reuk over in het
been, en dit vergaat nooit, en blijft altijd geurig
en verdriift alle vergift en venijn.

Op deze kam waren ook eenige beelden te zien
in verheven beeldwerk; deze waren kostelijk be-
arbeid en sierlijk bewerkt, in fijn goud met rood
karmijn en blaauw lasuur.

Men zag er de historie, hoe *PARIS*, Prins van
Troje, bij een fontein lag en aldaar drie Godinnen
mocht zien. *JUNO*, *PALLAS* en *VENUS*, die te za-
men eenen appel hadden en elk wilde ze geheel
en alleen houden. Zij keven er lang om, en ten
het laatste was de affpraak, dat zij bij *PARIS*
zouden gaan en zeggen, dat hij den appel moest
geven aan de schoonste van haar drieën.

PA-

Int läste sint se des eindrätig gebleven
 By Paris, unde fäden, dat he fholde
 Geven den fulven appel fan golde
 Einer, der fhonesten fan ön drên,
 Dat se dën fholde behölden allën.

Paris dagte hyrup mid befhede.

Juno de eine to öm fäde:

Is 't dat du mi den appel töwifest,

Unde mi for de fhonesten prifest,

So geve ik di rykheid unde fhat,

So fele des niemand hävt gehad.

Pallas sprak: gefhüt dat so,

Dat du den appel mi wifest to,

Du fhalt entfangen fo grote magt,

Dat di fholen frugten dag unde nagt

Dine fyende, dine frunde alle tofamen,

Al wör men nomende werk dinen namen,

Venus sprak: wat fhal de fhat,

Efte grötterer gewald, fägget mi dat?

Is nigt de koning Priamus fyn fader?

Sine brödere ryk unde stark allegader,

Hektor unde der anderen nog mër?

Is he nigt over de stad Troje ein hër?

Hävven se nigt de lande umme bedwungen,

Ja fërne by den ölden une jungen?

Wultu mi for de fhonesten prisen,

Unde mi den gulden appel töwisen,

De dürbärste fhat fhal di wërden,

De nu is up aller érden.

Desse fhat is dat fhoneste wyv,

De je up érden entfeng dat lyv,

Ein wyv, dat tugtig unde dogendsäm is,

Sho-

PARIS was hierover in gedachten. JUNO zeide: is het dat gij mij den appel toewijst, en mij voor de schoonste erkent, dan zal ik aan u zoo veel rijkdom schenken als ooit door iemand bezeten is.

PALLAS sprak: gebeurt het, dat gij aan mij den appel toekent, dan zult gij groote magt bekomen; men zal u ontzien, dag en nacht bij vijanden en vrienden, waar men uwen naam mag noemen.

VENUS vroeg: wat zal u het geld of grootere magt baten? Is Koning PRIAMUS niet uw vader, en zijn uwe broeders, HECTOR en anderen, niet rijk en sterk? Is hij geen Heer van *Troje*, en hebben zij geene andere landen verwonnen? Indien gij mij voor de schoonste verklaart, en aan mij den appel toewijst, dan zal u het kostelijkste geworden, hetwelk op aarde is, te weten: de schoonste vrouw, eene vrouw deugdzaam, schoon, edel, en wijs. Zij is nooit genoeg te prijzen en gaat elke schat in waarde te boven. Geef mij den appel. Gij krijgt de schoone HELENA, de vrouw van den Koning der Grieken!

Shone unde eddel unde dârby wys.
 Nigt kan men fedane to fullen loven,
 Se gait deme fhatte fele boven.
 Giv mi den appel, gelove mi,
 Dit fhone wyv fhal wêrden di.
 Dit fhone wyv, de ik hyr mene,
 Is des koninges fan Greken wyv Helene,
 Eddel, fedig, rike unde wys.

Do gav ör den gulden appel Paris,
 Dârto prifede he fe fere,
 Unde sprak, dat fe de fhoneste were.
 Do halp de godinne Venus,
 Dat Paris deme koninge Menelaus
 Nam Helenen sine koninginnen,
 Unde bragte fe mid sik to Troje binnen.

Desse historie stund gegraven
 Up deme kamme hóg forhaven,
 Mid bókstaven under den fhilden
 Mid den aldersubtilesten bilden.
 Ein islik forstund, wan he dat las,
 Wat dit for eine historie was.

Nu horet fan deme spegel gôd.
 Dat glas, dat daranne stôd,
 Was ein beril (10) fhone unde klar,
 Sô dat men darinne sag openbâr
 Al wat over einer milen gefhag,
 It were nagt, it were dag.
 Hadde jemand in sineme antlate gebräk,
 Edder in sinen ogen jennig flek,
 Wan he dänne in den spegel sag,
 Dat gebräk ging wäg den fulven dag,
 Unde alle de flekken, dat was nigt min.

PARIS gaf haar den gouden appel en verklaarde haar als de schoonste, en daarna hielp VENUS hem aan HELENA, de vrouw van MENELAUS, die hij naar *Troje* bragt.

Deze historie stond op de kam gegraveerd in verheven beeldwerk, en met letters onder elk schild, en zoo konde een ieder, die dit las, verstaan welk eene historie dit verbeeldde.

Hoort nu aangaande den fraaijen *spiegel*.

Het glas, was een *beril*, zoo schoon en klaar, dat men daarin duidelijk zag, wat in den omtrek van eene mijl gebeurde, zoowel bij nacht, als bij dag. Had iemand in zijn aangezicht eenig gebrek, of een vlek in zijn oog, zoodra hij in den spiegel zag, hield dit gebrek en die vlek op.

Is het dan te verwonderen, dat ik mismoedig ben, over het gemis van dezen schat.

Het hout van de lijst, heette *Sethim*; het is hard

hard

Is et wunder, dat ik mismodig bin,
 De ik misse fodanen düren fhat?
 Dat holt, där dat glas was ingefat,
 Het Sethim, unde is fast unde ligt;
 Fan wormen werd it gestoken nigt.
 It kan nigt rotten dat fulve holt;
 It is ók bäter geagt dan gold.
 Ebenus-holt is desseme gelyk,
 Darav gemaked was sêr wunderlik:
 Ein holten përd by Kromparden tiden
 Des koninges, där mid he konde riden
 Hunderd mile in einer stunde.
 Sholde ik dit äventûr útspräken to grunde,
 Dat konde in korter tyd nigt fhên,
 Wente ne wârd des përdes gelike sên.
 Dat holt, där dat glas inne stôd,
 Was brêd anderthalven mannes fôt,
 Buten umme gânde alle rund,
 Där mannige frömde historien uppe stund,
 Under isliker historien de wôrde
 Mid golde dorgwragt, so sik dat behôrde.

De êrste historie was fan deme përd.
 It was nidifh, wente it begërde,
 Dat it mogte inlopen eineme herte,
 Unde nigt en konde, des hadde it smärte.
 Dat përd ging to eineme hêrden,
 Unde sprach: di mag gelukke wêrden!
 Sitte up mi, ik bringe di drade,
 Is et, dat du folgest mineme rade,
 Du fhalt fangen ein herte wol fât,

Dâr-

hard en ligt; nooit komt er de w6rm in; het is onvergankelijk 6n het wordt boven het goud geacht. Dat ebbenhout staat er alleen mede gelijk, waarvan het paardje in den tijd van Koning KROMPARDES was gemaakt, waarmede deze honderd mijl in 66n uur afreed. Wilde ik van dit avontuur een goed verhaal geven, dit zou te veel tijd vorderen; nooit is de wedergade van dit paard gezien.

Het hout, waarin dit glas stond, was breed anderhalve voet; buitenom ging een rand, waarin menige fraaije geschiedenissen waren afgebeeld, en elke historie was naar eisch met goud doorwerkt.

De *eerste* historie was van een paard. Het was nijdig, want het begeerde tegen een hert te kunnen loopen en het gevoelde smart, zulks niet te kunnen doen. Het paard ging bij eenen herder en zeide: Ik wil u bevoordeelen; ga op mij zitten en volgt gij mijnen raad, dan zult gij spoedig een welgevoed hert vangen. Dit zal u goed komen; zijn vleesch, vel en hoornen, zult gij ten duurste kunnen verkoopen. Zit op en jaag aan.

Y

De

Därfan fhäl di wêrden bät.
 Syn flêfh, fine horne, unde ôk fine hüd
 Magstu du al düre nôg bringen út.
 Sitte up mi, unde late uns jagen.

De hêrder sprak: ik wil it wagen!
 Se reden hen mid alleme flyt,
 Unde kwemen by dat herte in korter tyd.
 Se reden öme na up deme spôr,
 Se kwemen dâr na; dat herte lêp fôr:
 Dat pêrd sik wol halv begav,
 Ik sprak to deme manne: fitte wat av,
 Ik bin möde, lât mi wat rouwen.
 De man sprak wedder: nên in trouwen!
 It is nu fus, du most mi horen,
 Darto fhaltu fölen de sporen:
 Du hävft mi hyrto fus gebragt.
 Sêt, fus wârd dat pêrd gedwuungen mit magt.
*He lónt sik sulven mid feleme kwaden,
 De sik peiniget umme eines anderen shaden.*

Ik spräke ôk, dat in deme spegel stund,
 Wo dat ein ässel unde ein hund
 Deneden bede eineme riken man.
 Men de hund de meiste gunst gewan:
 He fat by fines heren difh,
 Unde at mid öme flêfh unde fîfh.
 He nam öm faken up den fhôt,
 Unde gav öme äten dat bäfte bröd;
 So wispelde de hund mid deme start,
 Unde likkede fineme heren umme den bârd,
 Dit fag de ässel Boldewyn,

Dat

De man waagde zulks; zij reden met allen spoed en kwamen weldra bij het hert. Zij volgden het spoor; het hert liep hard, en het paard had het zoo erg, dat het bijna bezweek. Zit af, zeide het tegen den man, ik ben vermoeid, laat mij rusten. — Neen, zeide de herder, gij staat nu onder mij, en gij zult de sporen gevoelen. Gij hebt mij hiertoe aangezocht en zoo werd het paard met magt gedwongen.

Hij haalt zich veel leeds op den hals, die zich uitflooft om een ander te beschadigen.

Ik moet nu verhalen, hoe er op den spiegel gezien werd, het geval van den *ezel* en den *hond*.

Beide behoorden aan een rijk man. De hond genoot de meeste gunst. Hij zat bij de tafel van zijnen Heer, en kreeg vleesch en brood, naar welgevallen. De Heer nam hem dikwijls op de schoot en gaf hem de beste brokken, dan kwispelde de hond met den staart, en likte den baas om den mond. Dit zag de ezel, BOUDEWIJN, en wel met een diep gevoel van smarte. Hij zeide bij zich zelve: Wat mag mijn Heer hiermede

Dat dede öme we in deme härten syn,
 He sprak to sik fulven allenen:
 Wat mag myn here hyrmede menen,
 Dat he desseme fulen *canis*
 Also regte gûd unde frundlik is,
 De öme fus likket unde up öme springt?
 Mi men tom swaren arbeide dwingt,
 Ik mot dragen de fakke swâr,
 Myn here s'holde nigt in eineme jâr
 Mid fyv hunden dôn, ja weren der ök teine,
 Dat ik in fêr weken do alleine.
 He ät dat bäste, ik krige men stro,
 Unde mot up der êrden liggen darto.
 Wôr se mi henne driven este riden,
 Dâr mot ik fele spottes liden.
 Ik wil nigt läng fus mi laten fordärven,
 Men ik wil ök mines heren hulde forwârven.

Mid des kwam de here, de wêrd:
 De ässel hōv up finen stêrt,
 Up finen heren he dâr sprang,
 He rēp, he rârde unde he lāng,
 He likkede finen heren umme de mulen,
 Unde stotte öme tve grote bulen,
 Unde wolde öm kusen fôr den mund,
 Alse he hadde sên dôn den hund.
 Do rēp de here mid angeste grôt:
 Nemet den ässel unde slât öme dod!
 De knegte flogen den ässel al,
 Un jageden öme wedder in den stal.
 So blēv he ein ässel alse he was.

Nog find men mannigen ässels-dwâs,
 De eineme anderen sine wolfârd forgan,

Wo-

toch voor hebben, dat hij tegen dezen vuilen hond zoo goed en vriendelijk is, die hem likt en op hem springt. Mij dwingt men tot zuren arbeid; ik moet zware zakken dragen. Mijn Heer zou in een jaar niet met vijf honden doen, ja, met geen tien, wat ik in vier weken alleen volbreng; de hond eet het beste; ik krijg stroo, en moet op den grond liggen, en waar ze mij henen drijven, daar moet ik mij nog laten bespotten. Ik wil mij niet langer alzoo doen mishandelen, en wil ook de gunst van mijnen Heer voor mij verwerven.

De Heer kwam er toevallig bij. De ezel hief de staart in de hoogte, en sprong tegen hem op. Hij riep, en huppelde en zong. Hij wilde zijn Heer om den mond likken en hem kussen, gelijk hij van den hond gezien had, en nu slootte hij hem twee groote builen. Toen riep de Heer met angst: Neemt den ezel en slaat hem dood! De knechten sloegen den ezel uit al hun magt, en joegen hem naar den stal; hij bleef een ezel gelijk voorheen.

Nog zijn er vele dwaze ezels, die de welvaart van anderen misgunnen, hoezeer zij er niets bij

Wôwol he nat nigt bäteren kan,
 Ja al kumt allodane mede to state,
 So föget öme dog dat fulve gelate
 Alse einer fögen, de mid leppelen ät,
 Ja forware nigt fele bät.
 Men late den ässel dragen den fak,
 Unde geve öm stro unde dystel in syn gemak,
 Dait men öme ök andere ere,
 He plägt al finer ölden lere.
 Wör de ässels krigen herfhoppyen,
 Där sūt mer selden fele dyen.
 Meist se ör eigene fordel föken,
 Up anderer wolfärd se weinig röken.
 Dog is dit nog de meiste klage,
 Se rifen in magt alle dage.

Koning, here, ji sholen ök weten,
 Latet mine rede ju nigt fordreten:
 Wente up deme spegel stund ök gegraven.
 Behände mid bilden unde bökstaven,
 Wo myn fader unde Hinze de kater
 Tosamende gingen by eineme water.
 Se sworen tosamende mid swaren eden,
 Dat se wolden under sik beden
 Like delen, wat se ök fengen;
 Wolde se jemand jagen efte dwängen,
 So sfolde ein bliven by deme anderen.
 Sus gingen se fele wäges wanderen.
 It begav sik eins, dat se fornemen,
 Wo etlike jägers na öme kwemen,
 De hadden ök fele kwade hunde.

Hin-

winnen zouden. Ja! al komen zij in den gewenschten stand, dan nog zoude het hun niet voegen; het zoude gaan als de zeug, die met een lepel wilde eten, en weinig in den mond kreeg.

Men late den ezel zijn pak dragen, en geve hem stroo en distels. Al bewijst men hem eere, hij behoudt echter zijnen ouden aard. Waar de ezels in ambten komen, daar ziet men het zelden goed gaan. Zij letten op hun eigen voordeel en weinig op het welzijn van anderen. De meeste aanleiding tot klagen, wordt gegeven door dien de ezels gestadig in magt rijzen.

Heer Koning! hoor verder, en laat het u niet verdrieten te vernemen, hoe op den spiegel nog in beeldwerk, met letters, geestig werd vertoond, het geval, hetwelk mijn vader en HINZE, de kater, hebben gehad bij zekeren stroom. Zij hadden elkander met duren eede beloofd, dat zij te zamen zouden doen, en alles wat zij vingen gelijkelijk zouden deelen, ook dat zij, wanneer iemand hen joeg of dwong, bij elkander zouden blijven. Zoo gingen zij op verre wegen.

Het gebeurde eens, dat verscheidene jagers met booze honden, op hen afkwamen. HINZE sprak: hier is goede raad duur. Mijn vader

Hinze do to spräken begunde ,
 He sprach: gûd râd is hyr dîr!
 Myn fader sprach: it is äventür!
 Einen sak ful rades ik wol wêt.
 Wi willen malkander hölden den êd ,
 Unde willen faste tosamende stân.
 Dessen râd ik fätte toforen an.
 Hinze sprach: wo it ôk gât ,
 Ik wêt allene eiuen râd ,
 Dên mot ik bruken , dat fägge ik ju , ôm !
 Alfus sprang he up einen bôm ,
 Dâr öme de hunde nigtkonden fhaden.
 Sus wolde he minen fader forraden ,
 Dên he in groteme angefte lêt stân.
 Mid des kwemen ön de jägers an.
 Hinze sag dit , unde sprach:
 Leve ôm , dôt nu op juwen sak !
 Ji hävven dâr dog fele rades in:
 Bruket dên nu , dat is juwe gewin !
 Men blês int hörn , unde men rêp : fla !
 Myn fader lêp fôr , de hunde öme na ;
 He lêp , dat öm ütbrak dat swêt ,
 So dat he ôk agteren gliden lêt ,
 Sus wârd he do igteswat forligt ,
 Anders were he entkomen nigtk.
 Hyr möge ji horen , we öme forrêd :
 Dat dede dé , dâr he sik meist tôforlêt.
 De hunde weren öme to snel ,
 Filna hadden se öme gerukked dat fel ;
 Men dar was ein gat , dat wuste he wol :
 Sus entkwam he int fulve hol.
 Des gelyk find men nog mannigen drög ,

zeide: het is te wagen. Ik heb wel een zak vol raad. Wij zullen aan elkanderen de belofte houden en bijstaan; dit is mijn eerste raad.

HINZE zeide: Hoe het zijn moge, ik weet maar éénen raad, en dezen moet ik volgen. Hij klom in eenen boom, alwaar de honden hem niet konden beschadigen. Zoo verried hij mijnen vader, dien hij in verlegenheid liet. De jagers kwamen op hem aan; HINZE zag dit, en zeide: Lieve oom! open nu de zak. Gij had zoo vele raad daarin. Gebruik ze nu ten uwen voordeele. Men bloes op den hoorn en riep: sla toe! Mijn vader ging op den loop; de honden volgden. Hij liep dat hem het zweet uitbrak, en het was nadat hem de kommer ontgleed, dat hij het gevaar ontkwam.

Zoo moogt gij hooren, wie hem verried, en dit werd gedaan, door iemand, op wien hij zich het meest had verlaten. De honden waren hem te snel, en zij hadden hem bijna het vel van het lijf gerukt, maar gelukkig kende hij het gat van een hol, waarin hij het gevaar ontkwam.

Men vindt, helaas! nog meer bedriegers, die

De sus dat fulve bruket nog,
 Alfe Hinze hyr dede, de kwade dêv.
 Wunder were it, hadde ik òm lèv.
 Dog ik hævve't òm halv forgeven,
 Sus is dår nog wes agterbleven.

Nog stund up deme spegel mede
 Fan deme wulve eine andere rede,
 Wente he for gûd ni fâde dank.
 He lèp eins over ein feld entlang,
 Dår fand he ein dôd, gefilled pèrd.
 Dat flêsh was fan den knoken fortêrd;
 De wulv begunde de knoken to gnagen;
 Òm kwam ein knoke dwêrs in den kragen,
 Wente he hadde den hunger grôt.
 Hyrfan krêg he sware nôd;
 He fande felen arften boden,
 Nemand konde òme helpen út noden.
 He bôd fuste út einen groten lôn.
 Dår kwam ôk to òm Lütke de krôn;
 He drôg ôk ein rôd berêt,
 Darumme he òme ôk Doktor hêt,
 Unde sprak to òm: help mi mid flyt,
 Unde make mi desser wedage kwynt;
 Kanstu, tê mi den knoken út,
 So geve ik di ein grôt gûd.

De krôn den fshonen wôrden lövede,
 Unde stak den snavel in mid dem hövede,
 Unde tóg òm also den knoken út.
 Do rêp de wulv overlûd:
 We mi! we! du daift mi fêr!
 Men ik forgeve't di, do des nignt mêr.
 Wan mi dat ein ander so dede,

Num-

even valsch handelen als HINZE hier deed. Het zou een wonder zijn, dat ik hem lief had, maar ik heb het hem half vergeven; daar stak nog iets van den doorn in het vleesch.

Nog stond op den spiegel, een ander bedrijf van den wolf, ten bewijze van zijne ondankbaarheid.

Hij ging eens over een veld en vond aldaar het rif van een gevild paard. Het vleesch was reeds vergaan. Uit hoofde van den fellen honger, begon hij de beenen te knagen, en nu schoot hem een beentje, dwars in de keel. Veel smart leed hij, en hij zond boden aan vele docters en meesters; niemand konde hem uit den nood helpen. Hij beloofde eene groote belooning. LÛRKE (de kraan) kwam ook bij hem; deze droeg eene roode kap, waarom men hem doctor heette. IZEGRIM zeide: help mij en verlos mij van de pijn; indien gij kunt, trek dan het beentje er uit; ik zal u een groot loon geven.

De kraan, die deze mooie woorden geloofde, stak het hoofd in de keel van den wolf, en trok er met den snavel het been uit. De wolf riep luide: o Wee! o wee! Gij doet mij zeer, maar ik vergeef het u; doe het niet weer. Indien een ander mij zoo zeer had gedaan, ik zou het nooit van hem lijdén.

Zijt

Nummer ik dat fan öm lede.
 Wäset tofreden, sprak Lütke de krön,
 Ji sint genäsen, gevet mi myn lön.
 Do sprak de wulv: horet dessen gek!
 Ik bin fulven in deme gebräk,
 Unde he wil fan mi lön hävven to?
 He denket nigt der döged, de ik öme do,
 Went he stak syn höved in mine mund,
 Unde ik lét it öm wedder úttén gefund,
 Unde he hävt mi dårto we gedån.
 Ik mene, fholdde jemand bate entfån,
 De behörde mi mid allen regten.
 Sus lonen fhalke ören knegten!

Sät, desse historie unde dër nog mër
 Stunden up deme spegele ummehër
 Gewragt, gefneden unde gegraven
 Mid bilden unde guldenen bökstaven.
 Ik hêld mi unwêrdig un altogering,
 By mi to hävven sodanen kostliken ding.
 Darumme fände ik se to groten eren
 Der koninginnen un koninge, minen heren.
 Wo grote ruwe mine kindere bede
 Hyrunme hadden mid groteme lede!
 Sus was öre forge mannigerhande,
 Do ik den spegel fan mi fände.
 Se plägen dårfôr to spelen unde springen,
 Unde segen, wo ön de stêrtken hingen,
 Unde ök wo ön öre müleken stund.
 Men, leider! dat was mi sêr onkund,
 Dat Lampen so na was syn död:

Wen-

Zijt tevreden, sprak LUTKE. Gij zijt genezen; geef mij nu mijn loon. Toen zeide de wolf. Hoor die gek! ik ben in lijden en hij wil loon van mij hebben. Hij denkt niet aan de weldaad, welke ik hem bewezen heb. Hij stak zijn hoofd in mijnen mond, en ik heb hem hetzelfde onbeschadigd laten terug halen, en hij heeft mij bovendien nog zeer gedaan; ik meen dat wanneer een van ons beiden loon zal ontvangen, het mij dan naar regten toekomt. — Zoo beloonen zulke schelmen hunne weldoeners!

Deze historien en nog meer stonden in de lijst rondom den spiegel, gesneden en gegraveerd in beelden met vergulde letters. Ik hield mij onwaardig en te gering, om zulk eene kostelijkheid te bezitten, en daarom zond ik ze aan u, Heer Koning en Vrouw Koningin! alleen om u te vereeren. Ik besloot er toe, hoe groote rouwe mijne beide kinderen ook deswege zouden hebben, wanneer ik den spiegel wegzond. Zij plagten daarvoor te springen en te spelen, en zagen dan hoe hun de staartjes hingen, en hoe hun het mondje stond. — Maar, helaas! het was mij toen onbekend, dat LAMPE zoo na aan zijn dood ware. Ik was gerust en in de goede trouw, toen ik aan hem en mijnen vriend BELLIJN de kleinoorden aanbeval. Beide waren van ouds mijne beste vrienden, die ik ergens vond. Ik mag nu
wel

Wente ik up truwe unde loven grôt
 Öme de klenöde mede beföl,
 Unde mineme frunde Belline alfowol.
 Dit weren bede mine truwesten frunde,
 De ik je krêg to jenniger stunde.
 Ik mag wol ropen over den mordenër,
 Ok wil ik darav weten nog mër,
 Worhén de klenöde fin gestolen,
 Wente môrd blivt nigt gërne forholen.
 It mag ligte, dat he hyr by uns stait
 Mank dessen, de dâr wol av weit,
 Wôr gebleven fin desse klenode,
 Unde ôk wo Lampe gekomen is tom dode.

Sêt gnädige here, hêr koning!
 Ju kumt fôr so mannig ding,
 Dat ji nigt al behölden möget.
 Gedenket ju nigt der groten döged,
 De myn fader, de ôlde fos, dede
 By juweme fader in desser stede?
 Wente juwe fader lag krank to bedde,
 Unde myn fader öm fyn levend redde.
 Nog spräke ji, dat myn fader unde ik mede
 Ju, efte den juwen, ne gûd en dede?
 Here, ik spräke it mid juweme orlove:
 Myn here fader was hyr to hove
 By juweme fader in groter gunst,
 Wente he wufte fast de regten kunst

wel wraak roepen over den moordenaar, en ik wil er nog meer van weten, en vooral, wie de kleynooden heeft gestolen. De moord zal niet verholten blijven; mischien is er wel iemand onder de omstanders, die daar meer van weet, en waar de kleynooden zijn gebleven, en hoe LAMPE aan zijn eind is gekomen.

REINTJE gaat voort om den Koning, door het verhalen van sprookjes in een goeden luim te brengen.

U, Heer Koning! komen zeker zoo vele dingen voor, dat gij alles niet kunt onthouden. Geheugt u niet van de groote dienst, die mijn vader, de oude Vos, aan uwen Heer vader hier ter stede bewees? Uw vader lag ziek te bed en de mijne heeft hem in het leven behouden. Gij zeidet onlangs, dat mijn vader en ik aan u en de uwen geen goed hebben gedaan. Het zij mij nu geoorloofd te zeggen, dat mijn vader hier ten Hove bij den uwen in groote gunst stond. Hij bezat de ware kunst van artsenij, het water te beziën, traanfistels te genezen, en likdoorns en tanden uit te trekken, enz. Ik wil het wel gelooven, dat gij dit zoo juist niet weet, en het is
ook